

نظام آموزش دوگانه

Dual Education System

نظام آموزش دوگانه، که یادگیری بر پایه شغل است با اصل تأمین نیروی کار ماهر و توانمند در بازار کار شناخته می‌شود و دارای دو محل یادگیری است: بخشی از آموزش‌ها بر پایه کار بوده و در محیط کار واقعی و بنگاه‌های اقتصادی اجرا شده و بخشی دیگر در مدارس حرفه‌ای و کالج‌ها اجرا می‌شوند.

بسیاری از کشورهای پیشرفته و در حال توسعه دنیا نظام آموزشی دوگانه‌ای برای تربیت نیروی کار ماهر به کار می‌برند. کشور آلمان پایه‌گذار این نظام بوده و بیش از 80 کشور دنیا از دستاوردهای این کشور در این حوزه بهره می‌برد. در این نظام، بخشی از آموزش‌ها در محیط کار واقعی و بنگاه‌های اقتصادی و بخشی دیگر در مدارس حرفه‌ای و کالج‌ها اجرا می‌شود. به این دلیل به آن نظام دوگانه گفته می‌شود. وظایف این نظام، ایجاد کیفیت‌های مهارتی بر اساس قانون آموزش حرفه‌ای و جهت‌گیری شغلی در فرایند آموزش است. هدف آموزش در نظام دوگانه، تدوین و عرضه آموزش‌های پایه مربوط به شغل، توانایی‌ها و صلاحیت‌های مورد نیاز برای اجرای فعالیت‌های حرفه‌ای در دنیای پویا و پیوسته در حال تغییر است (محمدپور عمران و نوریان قادیکلایی 1395).

نظام آموزش دوگانه، دوره کارآموزی در یک شرکت یا بنگاه اقتصادی و آموزش حرفه‌ای در یک مدرسه حرفه‌ای را در یک دوره ترکیب می‌کند. آموزش نظامند در مدرسه حرفه‌ای مکملی ضروری برای آموزش عملی در یک شرکت و بنگاه‌های اقتصادی است که بیشتر بر پایه نیازهای خاص درون شرکت است. هدف اصلی آموزش این است که جوانان بتوانند مهارت‌های شغلی را کسب کنند (Hippach-Schneider, Huismann, 2018).

نظام آموزش دوگانه بر پایه همکاری تنگاتنگ میان کارفرمایان، اتحادیه‌های صنفی و دولت است. شرکای اجتماعی، کارفرمایان و اتحادیه‌های صنفی تأثیر چشمگیری در محتوا و شکل آموزش‌های حرفه‌ای دارند، تا اطمینان حاصل کنند که الزامات و علایق آنها در نظر گرفته شده

است. در این میان مسئولیت‌پذیری همه و فراتر از منافع خاص هر گروه، شرطی لازم برای کارآیی نظام دوگانه است (Hippach-Schneider, Huismann, 2018).

نظام آموزش دوگانه، اهداف و مزیت‌های آن

در سراسر جهان اصل آموزش دوگانه حرفه‌ای به دلیل توانایی آن در تأمین نیروی کار ماهر و توانمند در بازار کار شناخته شده است که قادر به سازگاری با شرایط جدید و همگام با تغییرات فناوری است. افزون‌بر این، نیروی کار ماهر که با نظام آموزشی دوگانه آموزش دیده است، تحرک بسیار زیادی در بازار کار دارد (Koudahl, 2010).

آلمان از جمله کشورهای اروپایی است که در آن یادگیری برپایه شغل، نظام آموزشی مرسوم است. نظام آموزش دوگانه، دو محل یادگیری دارد. یعنی 70 درصد از آموزش‌ها بر پایه کار و 30 درصد دیگر مدرسه‌محور است. این آموزش از هسته و اصلی‌ترین نوع آموزش حرفه‌ای محسوب می‌شود. آموزش در نظام دوگانه، با تنظیم و عقد قرارداد، میان بنگاه اقتصادی، محل اجرای آموزش (مدارس حرفه‌ای) و کارآموز آغاز می‌شود. در کشور آلمان کارآموزان، 3 تا 4 روز در هفته را در محیط بنگاه اقتصادی و 1 تا 2 روز در هفته را در مدارس حرفه‌ای آموزش می‌بینند. بنگاه‌های اقتصادی هزینه‌های آموزش را برعهده دارند و براساس توافق مراجع ذی‌صلاح به کارآموز کمک هزینه‌ای پرداخت می‌کنند (Hippach-Schneider, Huismann, 2018).

کارآموزان پس از پایان موفقیت‌آمیز یک دوره در نظام آموزش دوگانه مدرک تحصیلی و همچنین گواهینامه شغلی (کارآموزی) دریافت می‌کنند (Hippach-Schneider, Huismann, 2018).

در آلمان نظام آموزش دوگانه به‌طور رسمی پس از تصویب قانون آموزش حرفه‌ای در سال 1969م آغاز شد. عملکرد و ارزش آن با توجه به اصلاحات انجام‌شده در سال 2005 م به‌طور چشمگیری افزایش یافت. از دیدگاه تاریخی، آموزش‌های حرفه‌ای از سوی صنایع گوناگون با دوره‌های کارآموزی سازماندهی می‌شود. هدف اعضای این

صنایع و بنگاه‌های اقتصادی در آلمان داشتن منبعی از کارگران مستعد برای حفظ و نگهداشت صنایع مربوطه است. قانون آموزش حرفه‌ای، نظام آموزش دوگانه را در سراسر آلمان تدوین و استاندارد کرد، که به‌منزله پایه و اساسی است که دولت، بخش‌های خصوصی و اتحادیه‌های کارگری را به‌طور مؤثری برای پیش‌برد آلمانی‌مدرن، هماهنگ می‌کند. این سطح بالا از هماهنگی برنامه‌های آموزش عمومی و کارآموزی ویژه شغلی، سبب تقویت نظام آموزشی می‌شود (BIBB, 2009, Wordelmann, 2009).

پرسنل شاغل در نظام آموزش دوگانه آلمان متناسب با مأموریت و اهداف هر یک از بخش‌های این نظام، به دو مقوله مربی (استادکار) و معلم (مدرس) تفکیک شده‌اند. معلمین (مدرسين) در مدارس حرفه‌ای به کار گرفته می‌شوند و موضوعات نظری تخصصی لازم، موضوعات عمومی آموزش‌های پایه را به شکلی عمیق و گسترده در ارتباط با شغل آتی و همچنین دروس عمومی پایه (ریاضی، فیزیک، سیاست، زبان خارجی، ادبیات) را به دانشجویان و جوانان عرضه می‌کنند. مربیان (استادکارها) نیروهای تخصصی و فنی شاغل در بنگاه‌های اقتصادی، کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی و خدماتی هستند که به کارآموزان دروس تخصصی و مهارت‌های عملی شغل و حرفه موردنظر را عرضه می‌کنند (محمدپور عمران و نوریان قادیکلایی، 1395).

معلمین (مدرسين) دروس عمومی باید مدرک دانشگاهی در سطح کارشناسی ارشد داشته باشند و برای موضوعات مربوط به شغل نیز، معلمین ویژه برای حرفه‌آموزی وجود دارد. معلمین مدارس حرفه‌ای تحت صلاحیت ایالت‌های فدرال آموزش داده می‌شوند (Hippach-Schneider, 2018: 41-42).

بسیاری از دانش‌آموخته‌های مدارس که مجوز ورود به دانشگاه را دارند، ترجیح می‌دهند که پیش از شروع دوره تحصیل دانشگاهی در یکی از دوره‌های آموزشی نظام دوگانه شرکت کنند. از مهم‌ترین انگیزه ورود این افراد به این نظام آموزشی عبارت‌اند از:

- آموزش در نظام دوگانه به‌منزله ایمنی اجتماعی در نظر گرفته شده و سبب می‌شود که فرد به شغلی متکی باشد

(محمدپور عمران و نوریان قادیکلایی، 1395).

- آموزش در نظام دوگانه زیربنای مناسبی برای تحصیل دانشگاهی است و تجارب و مهارت‌های حرفه‌ای عملی، اثری مطلوب بر موفقیت فرد در تحصیل دانشگاهی دارد (محمدپور عمران و نوریان قادیکلایی، 1395).

- آموزش در نظام دوگانه بیشتر به مهارت‌های عملی می‌پردازد و در نتیجه فرصت‌های شغلی را برای دانش‌آموخته‌ها افزایش داده و منجر به جذب فوری آنها به بازار کار می‌شود (محمدپور عمران و نوریان قادیکلایی، 1395).

- در نظام دوگانه، بنگاه‌های اقتصادی هزینه‌های آموزش را برعهده دارند و به کارآموز کمک‌هزینه مالی پرداخت می‌شود و فرد هنگام گذراندن دوره مهارت‌آموزی، درآمد نیز کسب می‌کند (محمدپور عمران و نوریان قادیکلایی، 1395).

در دانمارک نیز مانند سایر کشورها، آموزش حرفه‌ای بر مبنای اصل آموزش دوگانه برگزار می‌شود که در آن کارآموزان به صورت متناوب در مدرسه‌ای حرفه‌ای و مکانی آموزشی در یک شرکت یا کارخانه آموزش می‌بینند. بنابراین راه‌اندازی شمار کافی از مکان‌های آموزشی، مهم‌ترین شرط برای این موفقیت این نظام آموزشی است (Koudahl, 2010).

به دنبال نظریه زمینه‌های اجتماعی پیر بوردیو (Bourdieu & Wacquant, 1992)، می‌توان به این واقعیت اشاره کرد که شرکت‌ها تمایل دارند که کارآموزی را به‌منزله نوعی سرمایه‌گذاری، مانند دیگر سرمایه‌گذاری‌ها مورد توجه قرار دهند. دولت دانمارک، آموزش حرفه‌ای و کارآموزی را به‌منزله راهی برای رسیدن به اهداف سیاسی در آموزش و پرورش برای همه جوانان در نظر می‌گیرد، در حالی که جوانان اغلب آن را وسیله‌ای برای به دست آوردن شغل و مهارت در زندگی خانوادگی عادی در نظر می‌گیرند (Koudahl, 2008).

اهداف نظام آموزش دوگانه

- تضمین شغل جوانان؛

انسانی؛
- بازگشت سرمایه‌گذاری در بلندمدت و افزایش درآمد کارفرما.
3. دولت با توجه به اهداف ذیل، در مسیر آموزش دوگانه وارد می‌شوند:
- توسعه و رشد اقتصاد ملی با سرمایه‌گذاری نیروی انسانی ماهر و متعهد؛
- اجرای آموزش متوسطه برای همه شهروندان؛
- آموزش جوانان برای اشتغال متناسب با بازار کار حال و آینده؛
- بهره‌مندی از ظرفیت‌های بخش خصوصی در اجرای این آموزش‌ها با توجه به محدودیت‌های مالی دولت؛
- نظارت و کنترل بازار کار و آموزش متناسب با بازار کار؛
- دستیابی دولت به اهداف سیاسی و اقتصادی از راه تأثیر مثبت اقتصادی و اجتماعی نظام دوگانه بر فرایندهای اشتغال و ارتقاء سطح رفاه، معیشتی و فرهنگی مردم.
با توجه به برقراری ارتباط میان یادگیری و کار و همچنین مدارس و شرکت‌ها، نظام آموزش دوگانه در آلمان الگوی موفقیت‌آمیز برای انتقال از مدرسه به دنیای کار است. نظام آموزش حرفه‌ای دوگانه آلمان در 327 شغل شناخته‌شده عرضه شده است (Hippach-Schneider, 2018). (Huisman, 2018).

ساختار نظام آموزشی کشور آلمان

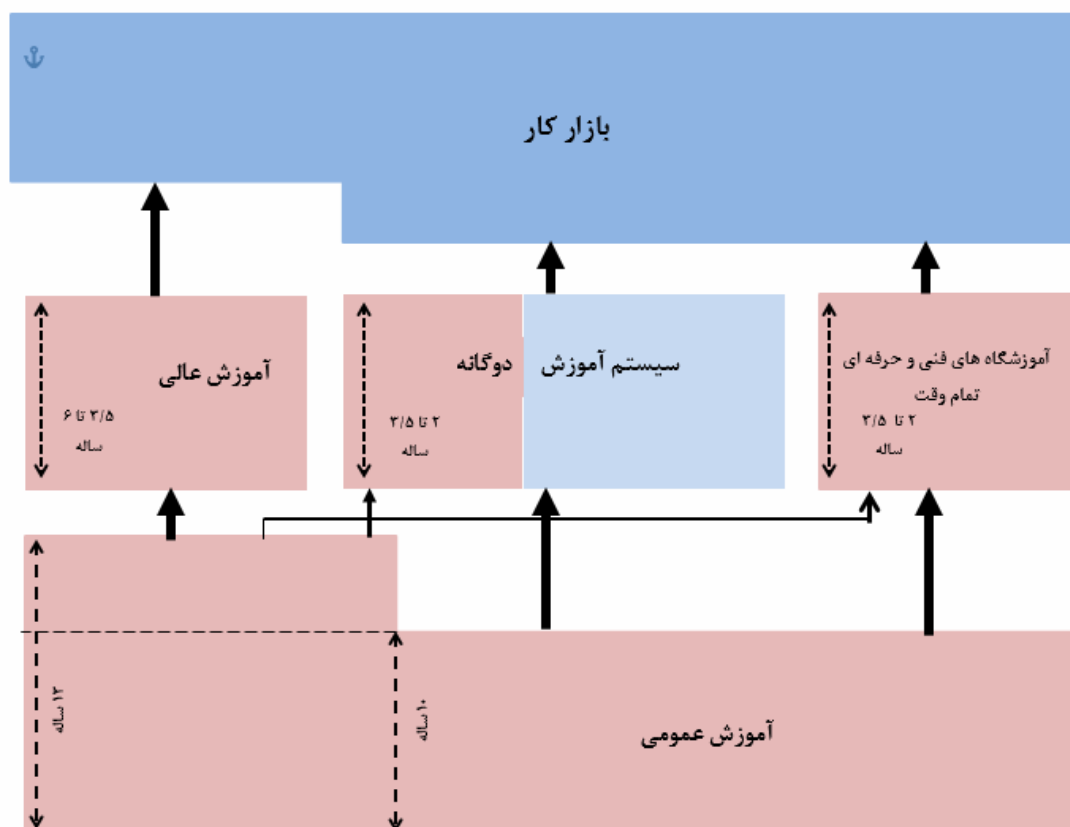
برای ورود به نظام آموزش دوگانه و همچنین آموزشگاه‌های فنی‌وحرفه‌ای تمام وقت، گذراندن حداقل 10 سال آموزش عمومی ضرورت دارد. طول مدت آموزش دوگانه و همچنین آموزشگاه‌های فنی‌وحرفه‌ای تمام وقت، 2 تا 3/5 سال است. بدیهی است طول آموزش در نظام دوگانه، وابسته به مدت زمان آموزش عمومی ورودی‌ها به این نظام است. یعنی افرادی که پس از 10 سال آموزش عمومی وارد نظام دوگانه می‌شوند، باید مدت زمان آموزش بیشتری نسبت به افراد با 13 سال آموزش عمومی بگذرانند. نکته مهم اینکه، ورودی‌های نظام آموزش دوگانه، زودتر از ورودی‌های نظام آموزش عالی جذب بازار کار می‌شوند و این نکته تفاوت

- تضمین نیروی کار ماهر برای اقتصاد کشور؛
- کاهش بیکاری؛
- یادگیری در محیط کار واقعی؛
- آماده‌سازی برای یادگیری در طول زندگی (محمدپور عمران و نوریان قادیکلایی، 1395).

مزایای نظام آموزش دوگانه از منظر جوانان، کارفرمایان و دولت

در نظام آموزش دوگانه، بخش خصوصی، اتحادیه‌ها و دولت در چهارچوبی تعریف‌شده و رسمی در تعامل با هم و در تراز بالای هماهنگی با یکدیگر همکاری می‌کنند. در این بستر هر یک از آنها به شرح ذیل سود می‌برند: (محمدپور عمران و نوریان قادیکلایی، 1395).

1. جوانان و متقاضیان جویای کار با توجه به اهداف ذیل در مسیر آموزش دوگانه وارد می‌شوند:
  - آموزش توأمان با کار؛
  - ارتقاء کیفی شغلی؛
  - کسب کمک هزینه آموزشی در طول آموزش؛
  - افزایش درآمد؛
  - افزایش مهارت‌های شغلی؛
  - آموزش عملی فرایندها و فعالیت‌های کاری؛
  - تعلیم در محیط کار واقعی؛
  - دسترسی به فرصت‌های گوناگون شغلی و آموزشی و سهولت در احراز شغل و کسب درآمد اقتصادی (همان).
2. کارفرمایان با توجه به اهداف ذیل، در مسیر آموزش دوگانه وارد می‌شوند:
  - به‌کارگیری و استخدام نیروی انسانی بر پایه شایستگی شغلی و با رویکرد آینده‌نگری شغلی؛
  - به‌کارگیری نیروی انسانی ماهر و ارتقاء کیفیت محصولات و خدمات؛
  - تحقق مسئولیت‌پذیری اجتماعی کارفرما در حوزه آموزش‌های حرفه‌ای؛
  - به‌کارگیری نیروی انسانی معتمد و اخلاق‌مدار؛
  - بهبود بهره‌وری و کیفیت خدمات و محصولات؛
  - صرفه‌جویی در هزینه‌های استخدام و بازآموزی نیروی

شکل 1. ساختار نظام آموزشی کشور آلمان (Retrieved from: GOVET, 2019)

نخست، درجه بالایی از موفقیت را می‌توان به فرهنگ تاریخی آلمان در زمینه کارآموزی اختصاص داد. این نظام در مدت زمان خاصی تحت شرایط بسیار ویژه در آلمان رشد کرد، درحالی‌که در سایر کشورهای مدرن به راحتی قابل پذیرش نبود. امتیاز مهم نظام آموزش دوگانه، استانداردهای بالای آموزش و پرورش است که از سوی دولت آلمان عرضه شده است. یکی دیگر از جنبه‌های مهم این است که در سایر کشورهای توسعه‌یافته یا در حال توسعه، مشکلات اجتماعی فراوانی وجود دارد که مانع از ایجاد نظام آموزش بالادستی دوگانه و یا سبب کاهش اثربخشی این نظام می‌شوند. هزینه‌های کالج و نابرابری اقتصادی به این معنی است که دولت باید برای افراد موقعیت تحصیل در این آموزش‌ها را فراهم کند. فرهنگ کارآموزی در آلمان پیشینه طولانی داشته

نظام آموزش دوگانه با نظام آموزش عالی است. شکل (1) ساختار نظام آموزشی آلمان را نشان می‌دهد (GOVET, 2019).

بومی‌سازی آموزش دوگانه

اگرچه نظام آموزشی دوگانه در مشارکت کارکنان با مشاغل بالقوه در صنعت امیدوارکننده است، اما به این معنی نیست که هر کشوری به‌سادگی بتواند، نظام آموزش دوگانه را در مرزهای خود ایجاد کند. این نظام در آلمان موفق است، زیرا مدل آموزش دوگانه از سوی دولت فدرال و ایالت‌های آلمان تنظیم شده و به‌خوبی پشتیبانی می‌شود و برای دستیابی به بیشترین موفقیت با صنایع آلمان همکاری می‌کند. به دلایل گوناگون این مدل به‌آسانی با سایر کشورها سازگاری ندارد.

نظام آموزش دوگانه

دوگانه هنوز در اشتغال و توسعه مهارت‌ها به‌خصوص در میان جوانان بسیار تأثیرگذار است (BIBB, 2009).

نقش مؤسسه فدرال آموزش و پرورش و آموزش حرفه‌ای در نظام آموزش دوگانه

مؤسسه فدرال آموزش و پرورش و آموزش حرفه‌ای (BIBB)، پژوهش‌هایی درباره آموزش و پرورش و آموزش حرفه‌ای انجام می‌دهد و نقش مهمی را در توسعه نظام‌های آموزش حرفه‌ای آلمان ایفاء می‌کند. به بیان دیگر از وظایف مهم این مؤسسه، هدایت و نظارت بر نظام آموزش حرفه‌ای، تبیین ساختار آینده آموزش حرفه‌ای، ترویج نوآوری در حوزه آموزش‌های حرفه‌ای در سطح ملی و بین‌المللی، مدرنیزه کرده نظام آموزشی و به‌روزرسانی آموزش حرفه‌ای است. اهداف تضمین کیفیت در نظام آموزش دوگانه بر اساس کمترین استانداردهای آموزش حرفه‌ای برای یکپارچه‌سازی ورود جوانان به جامعه و واجد شرایط بودن آنها برای کار در یک حرفه است و در عین حال پاسخ‌گویی به نیازهای بنگاه‌های اقتصادی و شرکت‌ها حائز اهمیت است. مبانی تضمین کیفیت در نظام دوگانه، حمایت و تسهیل تصمیم‌گیری برای عرضه آموزش در بنگاه‌های اقتصادی و شرکت‌ها و تصمیم‌گیری درباره جوانان برای ورود به آموزش در یک حرفه است. همه ذی‌نفعان برای دست‌یابی به این هدف با یکدیگر همکاری تنگاتنگ دارند. دولت فدرال، ایالت‌های فدرال، شرکای اجتماعی و سایر ذی‌نفعان تلاش می‌کنند، تا اطمینان حاصل کنند که قراردادهای آموزشی میان شرکت‌ها و جوانانی که مایل به ورود به این نظام هستند، به‌طور موفقیت‌آمیزی به پایان می‌رسد و قراردادهای استخدامی به‌دست می‌آید. اجرای درست آموزش در بنگاه‌های اقتصادی و مدارس حرفه‌ای، زیر نظارت دفترهای کاری است. دفترهای کاری نقش کلیدی در سازماندهی منافع اقتصادی در کنار سازمان‌های تجارت و صنعت، انجمن‌ها و کارفرمایان دارند. دفترهای کاری تحت نظارت عمومی هستند و به‌صورت نهادهای خودگردان اداره

و اعتبار زیادی دارد، اما این فرهنگ در سایر کشورها منزلت اجتماعی پایین‌تری دارد، زیرا در مقایسه با مسیر آموزشی سنتی، از اعتبار کمتری برخوردار است (Hummelsheim & Baur, 2014).

وضعیت حاضر آموزش دوگانه

با توجه به سیاست‌های دولت آلمان، در حال حاضر نظام آموزش دوگانه بر همکاری با شرکت‌های کوچک و متوسط تمرکز دارد. کارفرمایان و اتحادیه‌های کارگری مسئولیت ایجاد مقررات جدید آموزشی در محیط کار را دارند. گواهینامه‌ها در نظام آموزش دوگانه از اعتبار کافی برخوردار بوده و استانداردهای آموزشی برای کارآموزان صرف‌نظر از محیط کار، شرکت یا بنگاه اقتصادی یکسان است. اعتباربخشی این گواهینامه‌ها از سوی کارفرمایان انجام می‌شود. وظیفه و مسئولیت مشترک دولت، کارفرمایان و اتحادیه کارگری، پاسخگویی به نیازهای بازار کار و رفع نیازهای آموزشی از راه تربیت نیروی انسانی ماهر است. این فرایند در افزایش کارایی و اثربخشی فعالیت‌ها متناسب با نیازهای فعلی و آینده بازار کار بسیار کارساز است. در شرایط امروز و با تأکید بر آموزش‌های کارآفرینی، آموزش دوگانه، این زمینه را برای فراگیران و کارکنان آسان‌تر می‌کند و کارفرمایان نیز داوطلبان را به‌منزله کارآموز سنجش و آزمایش می‌کنند. این اقدام سبب ایجاد جریان بهتری در روند استخدام نیروی انسانی می‌شود. نظام آموزشی دوگانه همانند سایر نظام‌های آموزشی کامل نیست و نواقصی دارد. اگر چه ایجاد تخصص از راه برنامه‌های آموزشی و برنامه‌های کارآموزی مزایایی دارد، اما معایبی نیز در این راه وجود دارد. از جمله اینکه با تغییرات شتابان فناوری و پویایی مشاغل در بسیاری از صنایع؛ وظایف، فعالیت‌های سازمانی و مهارت‌های فردی خیلی سریع منسوخ می‌شوند. کارآموزان می‌توانند در بازار کار پیشرفت کنند، اما فقدان مهارت‌های عمومی و یادگیری در طول زندگی در شغل‌های جدید، سبب می‌شود که آنها پس از مدتی دچار مشکل شوند. با وجود این، نظام آموزش

Koudahl, P. (2008). Et feltanalytisk blik på de danske erhvervsuddannelser-med eksempler fra aktuelle uddannelsespolitiske strømninger. *Cursiv*, (3), 35-56.

Valgimigli, M., Campo, G., Monti, M., Vranckx, P., Percoco, G., Tumscitz, C., ... & Kubbageh, M. D. (2012). Short-versus long-term duration of dual-antiplatelet therapy after coronary stenting: a randomized multicenter trial. *Circulation*, 125(16), 2015-2026.

Wordelmann, P. (2009). *Lack of company-based apprenticeship places – German Experiences, Discussions and Solutions*. Speech at the Danish Network for Researchers and Practitioners in VET.

آسیه کشاورز دستک (دانشگاه جامع علمی - کاربردی)

می شوند و در زمینه آموزش های حرفه ای نقش برجسته ای دارند. دفترهای کاری به منزله نهادی شایسته و اصلح در نظام نظارتی شفاف شناخته می شوند (Guellali, 2017).

اسناد بالادستی و حقوقی نظام آموزش دوگانه در آلمان

اسناد بالادستی و حقوقی از جمله قوانین حقوقی پرکاربرد، به بیان دیگر قوانین بنیادی و پایه ای مطرح در نظام آموزش دوگانه است که بارها به آن استناد می شود و شامل موارد ذیل است:

- قانون آموزش حرفه ای؛

- دستورالعمل توانمندسازی مربیان؛

- قانون کار و مدیریت روابط؛

- قانون محافظت از جوانان در محل کار.

معادلها

Vocational Education	آموزش حرفه ای
Vocational Education and Training	آموزش حرفه ای و کارآموزی
Higher Education	آموزش عالی
General Education	آموزش عمومی
Full-time Vocational Schools	آموزشگاه های فنی و حرفه ای تمام وقت
Labor Market	بازار کار
Ordinance on Trainer Aptitude Chamber	دستورالعمل توانمندسازی مربیان دفترهای کاری
Vocational Training Act	قانون آموزش حرفه ای
Labor and Management Relations Act	قانون کار و مدیریت روابط
Law for the Protection of Young People at Work	قانون محافظت از جوانان در محل کار
Apprenticeship	کارآموزی
Certificate	گواهینامه
Berufsschule	مدارس حرفه ای
Vocational School	مدرسه حرفه ای
Degree	مدرک تحصیلی
Social Fields Theory	نظریه زمینه های اجتماعی

کتابشناسی

محمدپور عمران، م و نوریان قادیکلایی، ا. (1395). ارائه الگوی ایرانی نظام آموزش دوگانه فنی و حرفه ای توأم با کار. ارائه شده در پنجمین همایش ملی و چهارمین همایش بین المللی مهارت آموزی و اشتغال. دانشگاه علم و صنعت، تهران.

BIBB, Bundesinstitut für Berufsbildung. (2009). *Datenreport zum Berufsbildungsbericht 2009: Informationen und Analysen zu Entwicklung der Beruflichen Bildung*. Retrieved from: http://datenreport.bibb.de/media2009/datenreport_bbb_090525_screen.pdf

Bourdieu, P & Wacquant, L. J.(1992). *An Invitation to Reflexive Sociology*. Chicago: University of Chicago press

GOVET.(2019). Presentations on Dual VET in Germany. German Office for International Cooperation in Vocational Education and Training. Retrieved from <https://www.govet.international/en/54880.php>.

Guellali, C., Achenbach, M., & Biebeler, H. (2017). *Quality Assurance of Company-based Training in the Dual System in Germany: An Overview for Practitioners and VET Experts*. Federal Institute for Vocational Education and Training (BIBB).

Hippach-Schneider, U.; Huismann, A.(2018). *Vocational education and training in Europe: Germany*. Cedefop ReferNet VET in Europe reports. Retrieved from: <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/country-reports/vocational-education-and-training-europe-germany-2018>

Hummelsheim, S., & Baur, M.(2014). The German dual system of initial vocational education and training and its potential for transfer to Asia. *Prospects*, 44(2), 279-296

Koudahl, P.(2010). Vocational education and training: dual education and economic crises. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 9,1900–1905